

Facultade de CC. Económicas e Empresariais

Presentación

La Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales tiene una amplia trayectoria dentro de nuestra Universidad. A principios de los 70 ya se impartían enseñanzas de Ciencias Económicas en el antiguo Colegio Universitario de Vigo, que en 1980 pasaría a integrarse en la Universidad de Santiago de Compostela. En 1990 se segrega el Campus de Vigo, lo que supondrá el nacimiento de la Universidad de Vigo.

En el curso 1991/92 se inicia la docencia de las licenciaturas de Ciencias Económicas y de Ciencias Empresariales en el edificio actual, registrándose dos procesos de reforma de sus planes de estudios en los años 1995 y 2002. A raíz de la promulgación del RD 1393/2007 sobre ordenación de las enseñanzas universitarias se pone en marcha el proceso de adaptación al Espacio Europeo de Educación Superior, de tal forma que, para el curso académico 2009/2010, comenzarán a impartirse las titulaciones de Grado en Administración de Empresas y en Economía a las que se refieren estas guías.

Se persigue con ello ofertar unas titulaciones más adaptadas al contexto actual, con una adaptación de las metodologías docentes orientadas hacia el aprendizaje del alumno y el desarrollo de sus capacidades.

Localización

La Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales de Vigo está en el Campus de Lagoas/Marcosende, aproximadamente a 15 km. de la ciudad. Clikcando en el siguiente icono puedes acceder a un plano del Campus con su ubicación precisa

En caso de precisar información es posible contactar a través de las siguientes vías:

Correo - Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales, Campus de Lagoas-Marcosende, s/n, 36310 VIGO

Teléfono - 986812400 (Centralita/Conserjería)

986 812403 (Secretaría de Alumnos)

986 812402 (Secretaría do Decanato)

Fax- 986812401

Correo electrónico - secfcee@uvigo.es (Secretaría de Alumnos)

sdfcee@uvigo.es (Secretaría do Decanato)

Web - <http://fccee.uvigo.es/>

Infraestructuras y Servicios

La Facultad cuenta con una importante dotación de infraestructuras destinadas a dar soporte a las actividades de investigación, docencia y extensión universitaria. Resumidamente, hay 15 aulas de docencia, 13 aulas-seminario, 6 aulas de informática y un aula informática de libre acceso. Adicionalmente dispone de un salón de actos con un aforo aproximado de unas 550 personas , un salón de grados para 60-80 personas, biblioteca con 400 puestos de lectura y cafetería-comedor.

A continuación se desglosa la información sobre servicios importantes para el alumnado:

SERVICIOS OFERTADOS AOS ESTUDANTES

- AULA INFORMÁTICA DE LIBRE ACCESO:

Ordenadores a disposición dos alumnos con aplicaciones de uso corriente, acceso a Internet e posibilidade de impresión de documentos

- REDE INALÁMBRICA:

Acceso WIFI a Internet en toda a Facultade.

- REPROGRAFÍA:

Fotocopias, encuadernacións, transparencias, impresión de documentos, material de estudio, etc...

Horario regular : Mañá de 9 a 14 h. - Tarde de 15:45 a 18:00 h.

- CAFETERÍA E COMEDOR:

Servicio de cafetería completo, almorzos e comidas con menús do día.

Horario SS.Cafetería: De 8:45 a 21 h.

Horario SS.Comedor: De 13 a 15:30 h.

- SERVICIOS ADMINISTRATIVOS:

Servicios de xestión do alumnado (matrículas, traslados, solicitudes de validacións, emisión de títulos, etc...), asuntos económicos e secretaría do Decanato.

Horario atención ó público: De 9 a 14 h.

- BIBLIOTECA:

Servicio de asesoramento e empréstito bibliográfico, salas de estudio e lectura e consulta bases de datos.

Para o servicio de empréstito requírese carnet de biblioteca.

Dotacións: 414 postos de lectura e estudio.

2 postos consulta bases de datos.

29.000 volumes aprox. (libros, informes, etc.)

560 títulos de publicacións periódicas:

330 revistas e 230 estatísticas.

Horario : De 8:45 a 20:45 h.

Equipo decanal	
Decano	José Santiago Gómez Fraiz
Secretaria	Gonzalo Caballero Míguez
Vicedecano de Organización Académica	Fernando Comesaña Benavides
Vicedecana de Calidade	Raquel Arévalo Tomé
Vicedecano de Relacións Internacionais	Jorge Vila Biglieri
Vicedecana de Adaptación ao EEES	Carlos M ^a Fernández-Jardón Fernández

(*)
(*)

Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial

Materias			
Curso 1			
Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V03M114V01101	A Cooperación Territorial na Unión Europea	1c	7.5
V03M114V01102	Sistema Institucional da Unión Europea	1c	7.5
V03M114V01103	Bases das Políticas de Cohesión	1c	7.5
V03M114V01104	Bases Estruturais da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal	1c	7.5
V03M114V01202	Políticas Comunitarias de Educación, Formación e Cultura	2c	6
V03M114V01203	Política Marítima Europea	2c	6
V03M114V01204	Políticas Económicas Europeas	2c	6
V03M114V01206	Desenvolvemento e Globalización	2c	6
V03M114V01210	Rexionalismo na Unión Europea	2c	6
V03M114V01211	Elaboración de Proxectos Comunitarios de Cooperación Territorial	2c	6
V03M114V01212	Elaboración de Proxectos Comunitarios de I+D	2c	6
V03M114V01213	Xestión de Proxectos Comunitarios e Explotación de Resultados	2c	6
V03M114V01214	Prácticas en Empresas e/ou Institucións	2c	6
V03M114V01215	Traballo Fin de Máster	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
A Cooperación Territorial na Unión Europea				
Materia	A Cooperación Territorial na Unión Europea			
Código	V03M114V01101			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	7.5	OB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito público Dpto. Externo Historia, arte e xeografía			
Coordinador/a	Domínguez Castro, Luís			
Profesorado	Correia Brito, Wladimir Augusto Domínguez Castro, Luís Sánchez Ramos, María Belén			
Correo-e	dominguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Trátase dunha materia troncal que coincide, nominalmente, cunha parte do título do propio Mestrado. Isto é así porque preténdese abordar nela unha sólida introdución as bases histórico-filosóficas da cooperación, analizando as súas etapas evolutivas e a súa importancia como un dos marcos interpretativos das políticas comunitarias e, máis concretamente, das políticas de cohesión económica e social emanadas das institucións da Unión Europea.			

Competencias	
Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
B1	Ter adquirido coñecementos avanzados e ter demostrado, nun contexto de investigación científica e tecnolóxica ou altamente especializado, unha comprensión detallada e fundamentada dos aspectos teóricos e prácticos e da metodoloxía de traballo nun ou máis campos de estudo.
B4	Ser quen de asumir a responsabilidade do seu propio desenvolvemento profesional e da súa especialización nun ou máis campos de estudo.
C3	Saber analizar as características, os logros e os déficits da cooperación territorial promovida pola UE
D3	Ser capaces de apostar pola cooperación e polo diálogo intercultural entre os pobos.
D4	Saber valorar a importancia da solidariedade e da cohesión social e territorial como fonte de progreso e desenvolvemento.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Ter capacidade para coñecer os distintos tipos de estruturas de cooperación existentes na Unión Europea.	A1 A5 B1 C3 D3

Saber cales son os instrumentos xurídicos e financeiros que dan soporte á cooperación territorial	A1 A4 A5 B4 C3 D3 D4
Ser capaz de contextualizar a cooperación transfronteiriza Galicia-Norte de Portugal	A2 A5 B1 C3 D3 D4
Ter capacidade para interpretar todos os instrumentos da acción exterior da UE	A1 A2 A4 A5 B1 C3 D3 D4

Contidos

Tema	
1. Os fundamentos histórico-xurídicos da cooperación territorial e o papel do Consello de Europa	- As orixes históricas - O papel do Consello de Europa - O papel do Comité das Rexións - As AECT
2. Os instrumentos financeiros da cooperación territorial	- O Obxectivo cooperación territorial da programación 2007-2013 - O Obxectivo cooperación territorial da programación 2014-2020
3. As estruturas de cooperación territorial	- As agrupacións escandinavas - As eurorrexións - As comunidades de traballo - As agrupacións europeas de cooperación territorial - Outras estruturas
4. As etapas evolutivas da cooperación territorial	- Os primeiros pasos: 1950-1970 - A protohistoria: 1970-1990 - O período INTERREG: 1990-2006
5. A cooperación transfronteiriza Galicia-Norte de Portugal: balance histórico e perspectivas de futuro.	- As luces da cooperación - As sombras da cooperación - O futuro da cooperación
6. A Política Europea de Veciñanza	-fundamento xurídico -obxectivos -funcionamento -unha estratexia común fronte a situacións heteroxéneas: surmediterráneo;novos Estados Independentes;Cáucaso Sur -veciñanza/ampliación -Instrumento Europeo de veciñanza e asociación
7. A Unión Europea e os países de África, Caribe e Pacífico	-De Yaundé a Cotonú -a cooperación ao desenvolvemento na Unión Europea e o papel dos Estados membros -financiación: O Fondo Europeo de Desenvolvemento
8. A Unión Europea e América Latina	- relacións de cooperación entre a UE e Mercosur - relacións de cooperación entre UE e a Comunidade Andina
9. Outros instrumentos para a asistencia exterior	-Instrumento de axuda Preadhesión -Instrumento financeiro para a promoción da democracia e dos dereitos humanos a escala mundial -o Instrumento de Estabilidade -a axuda humanitaria.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Foros de discusión	10	14	24
Prácticas autónomas a través de TIC	30	51	81
Sesión maxistral	20	40.5	60.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	22	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Foros de discusión	Actividades, a través das TIC, na que se debaten temas relacionados co programa da materia, tanto de carácter teórico como práctico. Inclúen titorías especializadas.
Prácticas autónomas a través de TIC	Aplicación a nivel práctico dos contidos teóricos do programa nun contexto determinado. Exercicios prácticos de autoavaliación a través das TIC. Exercicios prácticos de avaliación a través das TIC.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Foros de discusión	A atención personalizada faise a través da plataforma Tema, contestando as dúbidas e comentarios plantexados polo alumnado
Prácticas autónomas a través de TIC	A atención personalizada faise a través da plataforma Tema, contestando as dúbidas e comentarios plantexados polo alumnado
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	A atención personalizada faise a través da plataforma Tema, contestando as dúbidas e comentarios plantexados polo alumnado

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Prácticas autónomas a través de TIC	Aplicación a nivel práctico dos contidos teóricos do programa nun contexto determinado. Exercicios prácticos a través das TIC.	20	A2 A5	B1	C3	D3 D4
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución dos exercicios propostos	80	A1 A4 A5	B1 B4	C3	D3 D4

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria, o alumnado poderá entregar as prácticas e exercicios non entregados nos prazos establecidos para a primeira convocatoria, revisar e corrixir os entregados en prazo ou realizar exercicios e prácticas novas. Os exercicios aprobados e superados na primeira convocatoria serán computados na segunda.

Bibliografía. Fontes de información

BITSCH, M-T (dir.), **Le fait régional et la construction européenne**, Bruselas: Bruylant, 2004,
 DIAZ BARRADO, C, **Perspectivas sobre las relaciones entre la Unión Europea y América Latina**, Madrid: Boletín Oficial del Estado, 2008,
 DOMINGUEZ, L. (dor.), **A cooperação transfronteiriça entre Portugal e Espanha**, Porto/Lisboa: Eixo Atlântico/IFDR: 2008,
 DOMINGUEZ CASTRO, L., **Borrando rayas: cooperación territorial, soberanía y construcción europea (1945-1980)**, Hispania. Revista Española de Historia, n. 237, 2011,
 DOMÍNGUEZ, L; PIRES, I., **Cross-Border Cooperation Structures in Europe**, Bruxelles: Peter Lang, 2014,
 MARIÑO MENENDEZ, F, **Acción exterior de la Unión Europea y Comunidad Internacional**, Madrid: Boletín Oficial del Estado, 1998,
 REMIRO BROTONS, A; BLAZQUEZ NAVARRO, I, **El futuro de la acción exterior de la Unión Europea**, Valencia: Tirant lo blanch,
http://ec.europa.eu/external_relations/index.htm,
http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy/index_es.htm,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Sistema Institucional da Unión Europea**

Materia	Sistema Institucional da Unión Europea			
Código	V03M114V01102			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	7.5	OB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Dpto. Externo Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Fernández Álvarez, Antón Lois			
Profesorado	Cancela Outeda, Celso Fernández Álvarez, Antón Lois Lima Pinta de Oliveira Almeida Brandão, Ana Paula López Viso, Mónica Rojo Salgado, Argimiro			
Correo-e	alfa@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia "Sistema Institucional da Unión Europea" (7,5 ECTS) constitúe unha do catro materias do módulo de troncalidade do Máster. O seu obxectivo principal é dobre: dunha parte, introducir ao alumno nos aspectos básicos e elementais da estrutura institucional e organizativa da Unión Europea (institucións, órganos, administración comunitaria, axencias), achegar os elementos fundamentais dos procedementos formais da adopción de decisións e das dinámicas político-administrativas xeradas polo proceso decisorio, prestando atención especial ás relacións institucionais tanto formais como informais. Doutra parte, pretende ofrecer unha visión das teorías políticas que explican a integración e predín a súa evolución, así como as consecuencias para os diversos actores políticos implicados (estados, administracións, partidos políticos, grupos de presión, etc.) e achegar ao estudante ao debate político sobre o futuro da UE.			

Competencias

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
C5	Ter capacidade para coñecer o sistema institucional da UE e os seus procesos políticos.
D2	Ter capacidade para traballar polos valores democráticos e polos valores da paz
D3	Ser capaces de apostar pola cooperación e polo diálogo intercultural entre os pobos.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer tanto os elementos básicos (composición funcións, interrelacións, etc.) das principais institucións e órganos da UE e as notas do proceso político e os actores implicados como as súas implicacións teóricas e políticas	A3 A5 C5
Ser capaz de definir puntos de vista propios e fundamentados sobre cuestións políticas e institucionais europeas, tomando en consideración as preferencias e intereses implicados no proceso decisorio da UE de carácter multinivel	A3 A4 C5 D2 D3

Ser capaz de realizar lecturas especializadas para resolver cuestións concretas vinculadas co proceso de integración e a UE (debates políticos, organización institucional)	A1 A2
aportar los elementos fundamentales de los procedimientos formales de la adopción de decisiones y de las dinámicas político-administrativas generadas por el proceso decisorio, prestando atención especial a las relaciones institucionales tanto formales como informales.	C5 D3
ofrecer una panorámica de las teorías políticas que explican la integración y predicen su evolución, así como las consecuencias para los diversos actores políticos implicados	A1 A5 C5
acercar al estudiante al debate político sobre el futuro de la UE	A3 A4

Contidos

Tema	
Tema 1: INSTITUCIÓN, ADMINISTRACIÓN E ÓRGANOS DA UNIÓN EUROPEA	I. Institucións, órganos e organismos II. Administración pública comunitaria III. Proceso decisorio europeo.
Tema 2: TEORÍAS POLÍTICAS DA INTEGRACIÓN	I. O concepto de integración rexional. II. Os enfoques politolóxicos da integración europea. III. A integración europea en contexto mundial
Tema 3: A FUTURA CONFIGURACIÓN DA UNIÓN EUROPEA: O CONSTITUCIONAL E O FEDERAL	I. Un Goberno Europeo: convinte ou inevitable? II. Lexitimidade e responsabilidade das institucións da UE III. Cidadáns europeos en acción: cando?

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	0	20
Estudos/actividades previos	0	85.5	85.5
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	42	42
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	0	20
Probas de autoavaliación	15	0	15
Informes/memorias de prácticas	5	0	5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Estudos/actividades previos	Procura, lectura e traballo de documentación (vídeos, conferencias, etc.), propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula e/ou laboratorio de forma autónoma por parte do alumnado.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Durante a duración do Máster, o estudante poderá contactar co profesorado responsable para resolver dúbida académica ou expor calquera outra incidencia a través dos mecanismos e canles usuais.
Sesión maxistral	Durante a duración do Máster, o estudante poderá contactar co profesorado responsable para resolver dúbida académica ou expor calquera outra incidencia a través dos mecanismos e canles usuais.
Estudos/actividades previos	Durante a duración do Máster, o estudante poderá contactar co profesorado responsable para resolver dúbida académica ou expor calquera outra incidencia a través dos mecanismos e canles usuais.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Durante a duración do Máster, o estudante poderá contactar co profesorado responsable para resolver dúbida académica ou expor calquera outra incidencia a través dos mecanismos e canles usuais.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo e condicións establecidas polo profesor/a. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode se presencial e non presencial. Pódense utilizar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia, etc.	80	
Probas de autoavaliación	Probas nas que o alumno valora os seus logros en función dos obxectivos propostos e determina os factores que poden influír na súa actuación.	10	
Informes/memorias de prácticas	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	10	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria, o alumnado poderá entregar as prácticas e exercicios non entregados nos prazos establecidos para a primeira convocatoria, revisar e corrixir os entregados en prazo ou realizar exercicios e prácticas novas. Os exercicios aprobados e superados na primeira convocatoria serán computados na segunda.

Bibliografía. Fontes de información

Beck, Ulrich, **Una Europa alemana**, Paidós Barcelona,
Linde Paniagua, E-Mellado, P., **Iniciación al Derecho de la Unión Europea**, Colex Madrid,
Mangas Martín, A. Liñán Noguerras, D, **Instituciones y Derecho de La Unión Europea**, Tecnos Madrid,
Hix, Simon,, **The Political System of the European Union**, Palgrave Londres,
Mariscal, Nicolás,, **Teorías Políticas de la Integración Europea**, Tecnos Madrid,
Morata, Francesc, **La Unión Europea. Procesos, actores y políticas**, Ariel Barcelona,
Pereira-Menaut, Antonio-Carlos- Cancela-Outeda, Celso, **Resetting the European Union Constitutional Engine**, VerlagsUniversität Regensburg,
Piris, Jean-Claude, **The Future of Europe. Towards a Two-speed EU?**, CUP Cambridge,
Europa. El Portal de la Unión Europea, http://europa.eu/index_es.htm,
Jorgensen, K.-Pollack, M.-Rosamond, b., **Handbook of European Union Politics**, SAGE,

Recomendacións

Outros comentarios

Para afianzar os conceptos, nocións e temáticas abordadas na materia recoméndase realizar un mínimo seguimento da actualidade europea a través de diferentes medios de comunicación.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Bases das Políticas de Cohesión				
Materia	Bases das Políticas de Cohesión			
Código	V03M114V01103			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	7.5	OB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa Dpto. Externo Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía Xeociencias mariñas e ordenación do territorio			
Coordinador/a	Varela Álvarez, Enrique José			
Profesorado	Méndez Martínez, Gonzalo Benito Seoane Pérez, Emilia Sopas de Melo Bandeira, Miguel Varela Álvarez, Enrique José			
Correo-e	evalvarez@uvigo.es			
Web	http://http://www.masterpoliticacomunitarias.org			
Descrición xeral	Todo o espazo territorial transfronteirizo debe reforzar a súa institucionalidade, así como xerar espazos de colaboración, cooperación e consensos entre os diversos actores que conviven nas súas fronteiras. Porén, os resultados da aprendizaxe deste módulo, oriéntanse cara a aprendizaxe dos marcos institucionais, de políticas públicas (comunitarias, estatais, rexionais e locais), administrativos e de xestión pública, que conforman a gobernanza transfronteiriza.			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
C4	Ser capaces de establecer estratexias acumulativas que permitan aproveitar os programas comunitarios como impulso para o desenvolvemento sostible do territorio, no marco dos respectivos Programas Operativos.
D4	Saber valorar a importancia da solidariedade e da cohesión social e territorial como fonte de progreso e desenvolvemento.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Nova	A2
Nova	D4
Nova	
Nova	C4

Contidos

Tema	
I. Institucións de Goberno e de Xestión das Administracións Públicas de Galicia e do Norte de Portugal	(i) A estrutura institucional multinivel en Galicia e o Norte de Portugal: da Asimetría á Cooperación. (ii) Modelos de organización de gobernos subnacionais: Xunta, CCDR-N e Gobernos e Administracións locais. (iii) A xestión pública e a gobernanza nas organizacións galegas e portuguesas da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal. (iv) Redes e actores de cooperación transfronteiriza multinivel na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal.
II. Avaliación Programación 2007-2013 e Planificación Programación 2014-2020	(i) Avaliación período 2007-2013 (ii) Formulación de candidaturas para o período 2014-2020

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	40	60
Prácticas autónomas a través de TIC	32.65	65.35	98
Foros de discusión	3.75	3.75	7.5
Estudo de casos/análise de situacións	2	18	20
Informes/memorias de prácticas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Prácticas autónomas a través de TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvolverase a través das TIC de maneira autónoma
Foros de discusión	Actividade desenvolvida nun ámbito virtual no cal debateranse temas diversos relacionados co ámbito académico e/ou profesional.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O alumnado será obxecto de especial seguemento e atención a través da plataforma da UVIGO FAITIC/TEMA, a través da cal disporán dos contidos, materiais, espazos e instrucións necesarias para o desenvolvemento óptimo do proceso de aprendizaxe.
Foros de discusión	O alumnado será obxecto de especial seguemento e atención a través da plataforma da UVIGO FAITIC/TEMA, a través da cal disporán dos contidos, materiais, espazos e instrucións necesarias para o desenvolvemento óptimo do proceso de aprendizaxe.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Estudo de casos/análise de situacións	Proba na que se plantexa unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións da situación, etc.	90	C4	D4
Informes/memorias de prácticas	Elaboración dun documento por parte do alumno no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, amosar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	10	C4	D4

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria, o alumnado poderá entregar as prácticas e exercicios non entregados nos prazos establecidos para a primeira convocatoria, revisar e corrixir os entregados en prazo ou realizar exercicios e prácticas novas. Os exercicios aprobados e superados na primeira convocatoria serán computados na segunda.

Bibliografía. Fontes de información

Rio, Rojo, Sa y Varela, **A Gobernanza na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal**, Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular, Domínguez et alia, **Estudio socioeconómico de la frontera entre España-Portugal**, RIET, VV.AA., **Anuario de la Eurorregión 2011**, Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular, VV.AA., **Cooperación en Europa de Segunda Xeneración: Redes e Proximidade**, Eixo Atlántico do Noroeste Peninsular,

Recomendacións**Materias que continúan o temario**

Bases Estruturais da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal/V03M114V01104

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Elaboración de Proxectos Comunitarios de Cooperación Territorial/V03M114V01211

Materias que se recomenda ter cursado previamente

A Cooperación Territorial na Unión Europea/V03M114V01101

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Bases Estruturais da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal				
Materia	Bases Estruturais da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal			
Código	V03M114V01104			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	7.5	OB	1	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Dpto. Externo Economía aplicada Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Cordal Rodríguez, Constantino			
Profesorado	Barbosa de Almeida Felizes, Joel Augusto			
	Cordal Rodríguez, Constantino			
	Lage Picos, Jesús Adolfo			
	Martinez Arribas, Fernando			
Correo-e	tinocordal@uvigo.es			
	Web			
Descrición xeral	A materia propón delimitar os principais parámetros socioeconómicos, culturais e legais da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal, e o seu encadre nas políticas da UE, co obxecto de que o seu coñecemento capacita na elaboración e xestión de candidaturas a programas comunitarios no ámbito da Eurorrexión.			

Competencias

Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoito nun contexto de investigación.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B2	Saber aplicar e integrar os seus coñecementos, a comprensión destes, a súa fundamentación científica e as súas capacidades de resolución de problemas en entornas novas e definidas de xeito impreciso, incluíndo contextos de carácter multidisciplinar tanto investigadores coma profesionais altamente especializados.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer as dimensións e características da realidade socioeconómica, cultural e administrativa da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal e das políticas, e programas operativos comunitarios.	A1 A4 B2
Ser capaz de interpretar información sobre características e procesos na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal para elaborar diagnoses e propostas que se concreten en proxectos comunitarios de actuación.	A1 A4 B2
Saber valorar as capacidades dos actores locais e eurorrexionais de cara a fornecer estratexias de colaboración e cohesión social que permitan a sostibilidade dos proxectos e modelos de xestión.	A1 A4 B2

Contidos

Tema
Principais parámetros socioeconómicos da eurorrexión. Efectos da integración na UE. Os sectores máis dinámicos dentro da economía da eurorrexión.
Elementos da cooperación transfronteiriza na eurorrexión.

Marco poboacional e socioeconómico na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal: Etapas da evolución demográfica. Estrutura e indicadores básicos da poboación e do poboamento. Actividade, ocupación e localización espacial. Cultura e políticas culturais: Definicións de cultura e referentes históricos. Políticas culturais multinivel: A cultura ingrediente da estratexia Europa 2020

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Presentacións/exposicións	40	26.5	66.5
Sesión maxistral	20	0	20
Probas de tipo test	0	21	21
Probas de autoavaliación	0	20	20
Traballos e proxectos	0	40	40
Estudo de casos/análise de situacións	0	20	20

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Presentacións/exposicións	Explicación do traballo polo alumno.
Sesión maxistral	Explicación por parte dos docentes da teoría da materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A atención persoalizada faise ao través da plataforma Tema, resolvendo das dúbidas do alumnado.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Presentacións/exposicións	Coincide con estudo de casos	0	A1 A4	B2
Probas de tipo test	Realización dun test en clase	25	A1 A4	B2
Probas de autoavaliación	Realización dun control de lectura a través da plataforma.	25	A1 A4	B2
Traballos e proxectos	Realización dun proxecto polo alumno	25	A1 A4	B2
Estudo de casos/análise de situacións	Discusión e análise dun caso na aula.	25	A1 A4	B2

Outros comentarios sobre a Avaliación	
Na segunda convocatoria, o alumnado poderá entregar as prácticas e exercicios non entregados nos prazos establecidos para a primeira convocatoria, revisar e corrixir os entregados en prazo ou realizar exercicios e prácticas novas. Os exercicios aprobados e superados na primeira convocatoria serán computados na segunda	

Bibliografía. Fontes de información	
Pardellas, X., La Unión Europea , Xerais,	
Varios, Galicia y Norte de Portugal , Papeles Ec. Española,	
Dominguez, L y Pardellas, X, Sete ideas para sete anos decisivos , Eixo Atlantico,	
Instituto Galego de Estatística, Anuario estatístico Galicia-Norte de Portugal 2011 , IGE,	
INE, La Península Ibérica en cifras 2012 , INE,	

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Políticas Comunitarias de Educación, Formación e Cultura**

Materia	Políticas Comunitarias de Educación, Formación e Cultura			
Código	V03M114V01202			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Dpto. Externo Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Cordal Rodríguez, Constantino			
Profesorado	Cordal Rodríguez, Constantino Pereira Marques, Ana Paula			
Correo-e	tinocordal@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Trátase dunha Unidade Curricular Opcional que articula as temáticas da educación, o traballo, a ciencia e a cultura, o que permite encadrar cientificamente os principais desafíos nas políticas comunitarias correspondentes.			

Competencias

Código	
C4	Ser capaces de establecer estratexias acumulativas que permitan aproveitar os programas comunitarios como impulso para o desenvolvemento sostible do territorio, no marco dos respectivos Programas Operativos.
C6	Ser capaces de analizar e interpretar as políticas comunitarias sectoriais.
D1	Saber valorar a importancia de fomentar a igualdade entre homes e mulleres en todos os ámbitos.
D2	Ter capacidade para traballar polos valores democráticos e polos valores da paz

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Capacidade para adquirir unha sólida formación nas principais correntes teóricas no terreo da educación, a formación e a cultura	C4 D1 D2
Habilidade para identificar os diferentes públicos da educación, a formación e a cultura e analizar as políticas comunitarias nesta materia.	C4 C6 D1 D2
Saber aplicar as políticas comunitarias de educación, formación e cultura á realidade da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal	C4 C6

Contidos

Tema	
1. Procesos de transformación das economías e sociedades contemporáneas	- Globalización e competitividade na "Sociedade do Coñecemento" - TICs, innovación organizacional e flexibilidade laboral - Dilemas laborais e educacionais: desemprego, precariedade e info-exclusión.
2. Educación e formación como motor esencial da Estratexia Europa 2020	- Competencias técnico-científicas e transversais - Formación e Aprendizaxe ao longo da vida
3. A ciencia como cultura	- O lugar da cultura científica na cultura Europea - Procesos de comprensión pública da ciencia no espazo Europeo

4. Políticas internacionais de innovación e do coñecemento	- A ciencia e a tecnoloxía como vector de educación e desenvolvemento humano - Áreas e actores da innovación: desigualdades e diferenciacións a unha escala internacional.
5. A cultura e o desenvolvemento socio-económico	- Dimensións e modos de análise da cultura - Aplicacións, límites e potencialidades
6. Programas europeos para a cultura	- Programa Cultura 2007 - Programas do período 2014-2020

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	26	50	76
Sesión maxistral	26	30	56
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	16	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación, análise, resolución e debate de problemas ou exercicios relacionados coa temática da materia.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da asignatura

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado recibirá as orientacións precisas para poder resolver con proveito os problemas e exercicios propostos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado deberá resolver os problemas e exercicios propostos, coas orientacións necesarias.	60	
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado deberá resolver os problemas e exercicios propostos.	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria o alumnado deberá enmendar, completar ou modificar os exercicios e/ou problemas propostos na primeira ou realizar outros novos.

Bibliografía. Fontes de información

Castillo, J.J. (ed.), **El Trabajo del Futuro**, Editorial Complutense, Madrid,
 Castells, M.; Esping-Andersen, G., **La transformación del trabajo**, La factoría cultural, Madrid,
 Sorensen, K., Robin W, (orgs.), **Shaping Technology, Guiding Policy: Concepts, Spaces and Tools**, Cheltenham, Edward Elgar,
 Inglehart, R., **Islam, gender, culture and democracy: findings from the world values survey and the European values survey**, Whitby: De Sitter Publications,
 Sassatelli, M., "European Identity between Flows and Places: Insights from Emerging European Landscape Policies", *Sociology*, 44: 67-83,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Política Marítima Europea**

Materia	Política Marítima Europea			
Código	V03M114V01203			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descriptores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Cordal Rodríguez, Constantino			
Profesorado	Cordal Rodríguez, Constantino			
Correo-e	tinocordal@uvigo.es			

----- GUÍA DOCENTE NON PUBLICADA -----

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Políticas Económicas Europeas				
Materia	Políticas Económicas Europeas			
Código	V03M114V01204			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Dpto. Externo Historia, arte e xeografía Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Cordal Rodríguez, Constantino			
Profesorado	Cordal Rodríguez, Constantino García de Pina Neves Baleiras, Rui Nuno			
Correo-e	tinocordal@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Análise crítica dos asuntos de política económica da Unión Europea. Discusión do proceso de integración rexional desde o punto de vista da Economía Política.			

Competencias

Código	
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B1	Ter adquirido coñecementos avanzados e ter demostrado, nun contexto de investigación científica e tecnolóxica ou altamente especializado, unha comprensión detallada e fundamentada dos aspectos teóricos e prácticos e da metodoloxía de traballo nun ou máis campos de estudo.
B3	Ser capaces de predecir e controlar a evolución de situacións complexas a través do desenvolvemento de novas e innovadoras metodoloxías de traballo adaptadas ao ámbito científico/investigador, tecnolóxico ou profesional concreto, en xeral multidisciplinar, no que desenvolve a súa actividade.
B4	Ser quen de asumir a responsabilidade do seu propio desenvolvemento profesional e da súa especialización nun ou máis campos de estudo.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Ter capacidade para analizar, criticamente, asuntos de política económica da Unión Europea	A4 B3
Ser capaces de interpretar o proceso de integración rexional desde o punto de vista da Economía Política	B1
Ter capacidade para aplicar as políticas económicas comunitarias á realidade da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal	A4 B1 B4

Contidos

Tema	
1. Integración económica rexional	- Teorías de integración económica rexional. - O proceso de integración económica rexional na UE. - Efectos dinámicos e estáticos da integración económica rexional.
2. Mercado Interno	- O proceso de consolidación do mercado único. - As catro liberdades. - O mercado interno e a Estratexia Europa 2020.
3. A política agrícola común	- Análise crítica da evolución da PAC. - A PAC no período 2014-2020.
4. A política monetaria e fiscal	- Análise crítica da evolución da UEM. - Os retos da UEM no contexto da actual crise. - As dificultades de implantación da UEM.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	26	30	56
Resolución de problemas e/ou exercicios	26	50	76
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	16	18
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación, análise, resolución e debate de problemas ou exercicios relacionados coa temática da materia

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado recibirá as orientacións precisas para poder resolver con proveito os problemas e exercicios propostos.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado deberá resolver os problemas e exercicios propostos, coas orientacións necesarias.	60	
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado deberá resolver os problemas e exercicios propostos.	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación	
Na segunda convocatoria o alumnado deberá enmendar, completar ou modificar os exercicios e/ou problemas propostos na primeira ou realizar outros novos. </*p>	

Bibliografía. Fontes de información	
Baldwin, R. and Wyplosz, C., The Economics of European Integration , McGraw-Hill University Press, Berkshire,	
Guimarães, M. H., Economía Política do Comércio Internacional: Teorias e Ilustrações , Pricipia, Lisboa,	
Pelkmans, J., Goyens, M., Burghof, H.P., Leibfried, S., "The European Single Market - How far from completion?" , Intereconomics, 2, pp. 64-81,	
Pelkmans, J., "The case for 'More Single Market'" , CEPS Policy Brief, 234,	

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Desenvolvemento e Globalización				
Materia	Desenvolvemento e Globalización			
Código	V03M114V01206			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Dpto. Externo Historia, arte e xeografía Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Cordal Rodríguez, Constantino			
Profesorado	Barbosa de Almeida Felizes, Joel Augusto Cordal Rodríguez, Constantino			
Correo-e	tinocordal@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A Unidade Curricular de Desenvolvemento e Globalización, tendo como referencial teórico de partida o campo da Socioloxía do Desenvolvemento procura, nun primeiro momento, fornecer unha visión xeral das transformacións das sociedades (sobretudo) contemporáneas, dando particular énfase às diverxencias patentes na interpretación do sentido desas transformacións. Correlativamente a aquelas cuestións, imponse a análise dalgunhas das respostas que as administracións públicas (e outras entidades) teñen procurado dar a estes problemas, sexa ao nivel da articulación entre políticas e axentes a escala internacional, nacional, rexional e local, sexa no ámbito dalgunhas medidas concretas de planeamento e desenvolvemento, como as que decorren da necesidade de intervir a favor da melloría do ambiente e da utilización regrada dos recursos naturais ou as que procuran intervir no campo do urbanismo ou do espazo rural.			

Competencias

Código	
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B1	Ter adquirido coñecementos avanzados e ter demostrado, nun contexto de investigación científica e tecnolóxica ou altamente especializado, unha comprensión detallada e fundamentada dos aspectos teóricos e prácticos e da metodoloxía de traballo nun ou máis campos de estudo.
B3	Ser capaces de predecir e controlar a evolución de situacións complexas a través do desenvolvemento de novas e innovadoras metodoloxías de traballo adaptadas ao ámbito científico/investigador, tecnolóxico ou profesional concreto, en xeral multidisciplinar, no que desenvolve a súa actividade.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Demostrar competencias metodolóxicas de análise e de intervención no marco das políticas comunitarias e da cooperación territorial (e.g. axendas, actores, directrices);	A4 B3
Adquirir capacidades de diagnóstico e intervención no ámbito do planeamento, da monitorización ambiental e da implicación dos axentes en políticas de desenvolvemento.	A4 B1 B3
Comprender a complexidade dos procesos da globalización, sobretudo na vertente da sustentabilidade dos modelos de desenvolvemento dominantes	A4 B1 B3

Contidos

Tema

1. O desenvolvemento, o territorio e a globalización: retrospectiva histórica, cuestións centrais e metodoloxías de análise	- En torno dos conceptos: o territorio como espazo politicamente construído; o renovado debate en torno do desenvolvemento no contexto da globalización; unha nova consciencia: o desenvolvemento sustentable. - O desenvolvemento e as súas diferentes abordaxes (a teoría da modernización como perspectiva ortodoxa do desenvolvemento; a teoría estruturalista e a necesidade dunha análise histórico-estrutural das economías dos países en desenvolvemento; a teoría neomarxista e a visión do subdesenvolvemento como un elemento central no propio funcionamento do sistema capitalista; a teoría neoliberal e a aposta polo mercado como axente central do desenvolvemento; as teorías alternativas e a perspectiva da erradicación da pobreza como esencial para o desenvolvemento; a adopción dun concepto multidimensional de desenvolvemento).
2. O desenvolvemento visto a partir das dinámicas locais	- O paradigma teórico territorialista. - O planeamento e o ordenamento do territorio desde a óptica das institucións e dos axentes implicados. - O contexto de actuación dos diferentes poderes (central, rexional, local e poderes difusos). A (deficiente?) articulación entre os planos locais e os planos rexionais e nacionais de desenvolvemento: o caso portugués a debate. - Algúns exemplos das tentativas de promoción do desenvolvemento en territorios deprimidos: as apostas polas economías locais, polo patrimonio, pola paisaxe e polo turismo.
3. A sustentabilidade dos modelos dominantes de desenvolvemento	- A causa ecoloxista: xénese dun novo movemento social. Os problemas ambientais, as alteracións climáticas e as ameazas à biodiversidade. As estratexias de acción desde a década de 1970. - As variantes da idea de sustentabilidade: da manutención suavizada do modelo capitalista às propostas máis radicais. - A tentativa de aplicación de novos indicadores para dar conta do problema da degradación do "capital natural": como ir alén da utilización do PIB?
4. As dinámicas, os conceptos e os indicadores da globalización	- Globalizacións na esfera económica, política e cultural. - Escenarios da globalización: do debate acerca da súa xénese ao debate acerca do seu futuro. - O desenvolvemento local e rexional no marco da globalización: que modelos, que perspectivas?

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	26	50	76
Sesión maxistral	26	30	56
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	16	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación, análise, resolución e debate de problemas ou exercicios relacionados coa temática da materia.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado recibirá as orientacións precisas para poder resolver con proveito os problemas e exercicios propostos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado deberá resolver os problemas e exercicios propostos, coas orientacións necesarias.	60%	
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado deberá resolver os problemas e exercicios propostos.	40%	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria o alumnado deberá emendar, completar ou modificar os exercicios e/ou problemas propostos na primeira ou realizar outros novos.

Bibliografía. Fontes de información

FERRERO, Gabriel, **De los proyectos de cooperación a los procesos de desarrollo**, Universidad Politécnica de Valencia, Doctorado,

JONES, Phillip, **Education, Poverty and the World Bank**, Sense Publishers, Rotterdam,

MARQUES, Teresa Sá, **Portugal na transição do século: Retratos e dinâmicas territoriais**, Afrontamento, Porto,

SANTOS, Boaventura de Sousa (coord.), **Globalização. Fatalidade ou Utopia?**, Afrontamento, Porto,

CAVALCANTE, Luiz, **"Produção Teórica em Economia Regional: Uma Proposta de Sistematização"**, Revista brasileira de estudos regionais e urbanos, v. 02, p. 9-32,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Rexionalismo na Unión Europea				
Materia	Rexionalismo na Unión Europea			
Código	V03M114V01210			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Dpto. Externo Historia, arte e xeografía Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Cordal Rodríguez, Constantino			
Profesorado	Cordal Rodríguez, Constantino Lobo Fernandes, Luis Filipe			
Correo-e	tinocordal@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Aprofundar no coñecemento das abordaxes teóricas e conceptuais do Federalismo e do Rexionalismo na Unión Europea.			

Competencias

Código	
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
B1	Ter adquirido coñecementos avanzados e ter demostrado, nun contexto de investigación científica e tecnolóxica ou altamente especializado, unha comprensión detallada e fundamentada dos aspectos teóricos e prácticos e da metodoloxía de traballo nun ou máis campos de estudo.
B4	Ser quen de asumir a responsabilidade do seu propio desenvolvemento profesional e da súa especialización nun ou máis campos de estudo.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
1. Ser capaces de identificar os principais modelos de rexionalismo e federalismo dentro da UE	A5 B1 B4
2. Ter capacidade para analizar as influencias mutuas entre federalismo, rexionalismo e proceso de construción europea	A5 B1

Contidos

Tema	
1. Federalismo, Rexionalismo, Nacionalismo: abordaxes teóricas	- O federalismo nos países da UE. - O rexionalismo nos países da UE. - O nacionalismo nos países da UE.
2. O federalismo e o proceso de construción europea	- A pegada federalista nos inicios da construción europea. - A pegada federalista no sistema institucional da UE. - O federalismo na UE de hoxe.
3. O rexionalismo e o proceso de construción europea	- Os procesos de rexionalización e construción europea: vías paralelas. - A política rexional comunitaria e os rexionalismos. - As rexións como actores do proceso de toma de decisións na UE.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	26	50	76
Sesión maxistral	26	30	56
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	16	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación, análise, resolución e debate dun problema ou exercicio relacionado coa temática da asignatura, por parte do alumnado.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da asignatura

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado recibirá o asesoramento necesario, preferentemente a través da plataforma de teledocencia, para que poida adquirir as competencias e destrezas necesarias para a realización dos exercicios e/ou problemas.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas que inclúen problemas ou casos a resolver. O alumnado deberá dar resposta á actividade suscitada, plasmando de xeito práctico, os coñecementos teóricos e prácticos da asignatura	60	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Formulación, análise, resolución dun problema ou exercicio, relacionado coa temática da asignatura, por parte do alumnado	40	

Outros comentarios sobre a Avaliación
Na segunda convocatoria o alumnado deberá completar ou enmendar os exercicios e/ou problemas pendentes da primeira convocatoria ou, no seu caso, realizar outros novos que lle sexan propostos. </td>

Bibliografía. Fontes de información
Burges, P., Federalism and the EU: building of Europe, 1950-2000 , Taylor & Francis, Ltd, London,
Karmis, D., Theories of Federalism: a reader , Saint Martin's Press, Saint Martin,
Karolewski, I. and Andrzej, M. (eds), Nationalism and European Integration. The Need for new Theoretical and Empirical Insights , The Continuum International Publishing, New York,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Elaboración de Proxectos Comunitarios de Cooperación Territorial				
Materia	Elaboración de Proxectos Comunitarios de Cooperación Territorial			
Código	V03M114V01211			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dpto. Externo Historia, arte e xeografía Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Domínguez Castro, Luís Varela Álvarez, Enrique José			
Profesorado	Domínguez Castro, Luís Garea Oya, Eva Varela Álvarez, Enrique José			
Correo-e	evalvarez@uvigo.es dominguez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecemento dos distintos programas comunitarios de Cooperación Territorial, e metodoloxía de presentación e xestión de proxectos			

Competencias	
Código	
A1	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, adoitado nun contexto de investigación.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
B2	Saber aplicar e integrar os seus coñecementos, a comprensión destes, a súa fundamentación científica e as súas capacidades de resolución de problemas en entornas novas e definidas de xeito impreciso, incluíndo contextos de carácter multidisciplinar tanto investigadores coma profesionais altamente especializados.
B4	Ser quen de asumir a responsabilidade do seu propio desenvolvemento profesional e da súa especialización nun ou máis campos de estudo.
C2	Saber elaborar e xestionar candidaturas a programas comunitarios
C3	Saber analizar as características, os logros e os déficits da cooperación territorial promovida pola UE
C4	Ser capaces de establecer estratexias acumulativas que permitan aproveitar os programas comunitarios como impulso para o desenvolvemento sostible do territorio, no marco dos respectivos Programas Operativos.
D3	Ser capaces de apostar pola cooperación e polo diálogo intercultural entre os pobos.
D4	Saber valorar a importancia da solidariedade e da cohesión social e territorial como fonte de progreso e desenvolvemento.

Resultados de aprendizaxe	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Identificar as diferentes fontes de financiamento das Políticas de Cooperación Territorial Europeas	A1 A5 B2 C2 C3 D3 D4

Coñecer a metodoloxía para presentar proxectos ás diferentes fontes de financiamento das Políticas de Cooperación	A1 A5 B2 C2 C3 C4 D4
Ser capaces de identificar e analizar a complementariedade de diferentes liñas de financiamento para obter os resultados desexados en cooperación territorial	A1 A5 B2 B4 C2 C3 C4 D3

Contidos

Tema	
Introdución á elaboración de proxectos comunitarios: conceptos básicos.	Definicións: proxecto, obxectivos, planificación
Identificación de programas e financiamento relevante para os proxectos: os fondos comunitarios	Mapa de programas
Fontes de información e documentación europeas.	Ferramentas e metodoloxía comunitaria dos proxectos
Elaboración dunha proposta de proxecto comunitario de cooperación territorial	Bases das convocatorias comunitarias: programas operativos, convocatorias, guías de solicitude,□
O proceso de formalización dunha solicitude	idea de creación do proxecto, organización do consorcio, estratexias de partenariado, formalización de acordos de cooperación, criterios de selección, planificación do proxecto.
Aspectos financeiros	Deseño de presupostos.
Simulación de participación nunha convocatoria comunitaria de cooperación territorial	Práctica

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	8	0	8
Prácticas autónomas a través de TIC	0	16	16
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	16	82	98
Sesión maxistral	24	0	24
Estudo de casos/análise de situacións	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Estudo de diferentes propostas de proxectos
Prácticas autónomas a través de TIC	Exercicios a través da plataforma FAITIC
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Estudo de documentación e metodoloxías
Sesión maxistral	Explicación do profesor

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A disposición dos alumnos, a través dos foros de debate da plataforma FAITIC e do e-mail

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
--	------------	---------------	---------------------------------------

Prácticas autónomas a través de TIC	Exercicios a través da plataforma FAITIC	75	A1 A5	B2 B4	C2 C3 C4	D3 D4
Estudo de casos/análise de situacións	A través da plataforma	25	A5	B4	C2 C3 C4	D4

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria o alumnado deberá emendar, completar ou modificar os exercicios e/ou problemas propostos na primeira ou realizar outros novos.

Bibliografía. Fontes de información

<http://www.poctep.eu>,

http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy/index_es.htm,

<http://atlanticarea.ccdr-n.pt/>,

<http://www.interreg4c.eu/interreg-europe/>,

<http://interreg-sudoe.eu/ESP/d/172/EI-Programa-SUDOE/SUDOE-2014-2020>,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Elaboración de Proxectos Comunitarios de I+D				
Materia	Elaboración de Proxectos Comunitarios de I+D			
Código	V03M114V01212			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	1	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Dpto. Externo Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Cordal Rodríguez, Constantino			
Profesorado	Cordal Rodríguez, Constantino Garea Oya, Eva			
Correo-e	tinocordal@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecemento do principal programa de I+D comunitario (Programa Marco) e de como presentar solicitudes exitosas			

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
B2	Saber aplicar e integrar os seus coñecementos, a comprensión destes, a súa fundamentación científica e as súas capacidades de resolución de problemas en entornos novas e definidas de xeito impreciso, incluíndo contextos de carácter multidisciplinar tanto investigadores coma profesionais altamente especializados.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Identificar as diferentes fontes de financiamento das Políticas de I+D Europeas	A2 A3
Coñecer a metodoloxía para presentar proxectos ás diferentes fontes de financiamento das Políticas I+D Europeas	A2 A3 A4
Ser capaces de identificar e analizar a complementariedade de diferentes liñas de financiamento para obter os resultados desexados en I+D+i	A2 A3 A4 B2

Contidos

Tema	
Programas Comunitarios de I+D+i	Programa Marco, CIP, Horizon 2020
Elaboración dunha proposta de proxecto comunitario de I+D	Bases das convocatorias comunitarias: decision, call for proposals, application, guide for applicants, submission procedure
O proceso de formalización dunha solicitude	Idea de creación do proxecto, organización do consorcio, estratexias de partenariado, formalización de acordos de cooperación, criterios de selección, planificación do proxecto.
Aspectos financeiros	Deseño de presupostos.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	4	0	4
Actividades introdutorias	2	0	2
Presentacións/exposicións	4	0	4
Traballos de aula	6	0	6
Prácticas autónomas a través de TIC	0	16	16
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	98	98
Sesión maxistral	16	0	16
Probas de tipo test	0	2	2
Estudo de casos/análise de situacións	0	2	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Estudo de diferentes propostas de proxectos de situacións
Actividades introdutorias	Repaso histórico da Política Comunitaria de I+D+i e os diferentes Programas Marco
Presentacións/exposicións	Presentación de traballos dos alumnos
Traballos de aula	Traballo en grupos
Prácticas autónomas a través de TIC	Exercicios a través da plataforma FAITIC
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Estudo de documentación e metodoloxías
Sesión maxistral	Explicación do profesor

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A disposición dos alumnos, a través dos foros de debate da plataforma FAITIC e do e-mail.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas autónomas a través de TIC	Exercicios a través da plataforma FAITIC	25	
Probas de tipo test	A través da plataforma	50	
Estudo de casos/análise de situacións	A través da plataforma	25	

Outros comentarios sobre a Avaliación	
Na segunda convocatoria o alumnado deberá emendar, completar ou modificar os exercicios e/ou problemas propostos na primeira ou realizar outros novos.	

Bibliografía. Fontes de información	
http://europa.eu/index_es.htm ,	
http://cordis.europa.eu/home_es.html ,	
http://ec.europa.eu/research/participants/portal/page/home ,	
http://www.cdti.es/index.asp?MP=7&MS=39&MN=3 ,	

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Xestión de Proxectos Comunitarios e Explotación de Resultados				
Materia	Xestión de Proxectos Comunitarios e Explotación de Resultados			
Código	V03M114V01213			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	1	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dpto. Externo			
Coordinador/a	Garea Oya, Eva			
Profesorado	Garea Oya, Eva			
Correo-e	egarea@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Coñecemento de ferramentas e metodoloxía de xestión de proxectos comunitarios e de explotación de resultados			
Competencias				
Código				
C2	Saber elaborar e xestionar candidaturas a programas comunitarios			
C3	Saber analizar as características, os logros e os déficits da cooperación territorial promovida pola UE			
C4	Ser capaces de establecer estratexias acumulativas que permitan aproveitar os programas comunitarios como impulso para o desenvolvemento sostible do territorio, no marco dos respectivos Programas Operativos.			
D3	Ser capaces de apostar pola cooperación e polo diálogo intercultural entre os pobos.			
D4	Saber valorar a importancia da solidariedade e da cohesión social e territorial como fonte de progreso e desenvolvemento.			
Resultados de aprendizaxe				
Resultados previstos na materia				Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer as ferramentas básicas para a xestión de proxectos				C2
Coñecer as metodoloxías básicas para a valorización de resultados				C4
				D3
				D4
Ser capaces de identificar, valorizar e transferir os resultados dos proxectos para a súa explotación				C2
				C3
Contidos				
Tema				
Desenvolvemento, xestión e coordinación dos proxectos concedidos:		Aprobación do proxecto, sinatura de acordos e reparto de tarefas, planificación da execución, funcións do coordinador, ferramentas de xestión e sesións informativas para os coordinadores, diálogo cos responsables comunitarios, reunións dos socios.		
Convenios financeiros dos proxectos e xestión dos fondos		Execución financeira		
Control e seguimento dos proxectos		Avaliación oficial, avaliación por expertos, mecanismos de corrección de desviacións, informes intermedios e finais.		
Explotación de resultados dos proxectos		Valorización e posta en mercado		
Simulación de participación nunha reunión de proxecto		Proxecto de Cooperación Territorial ou de I+D		
Planificación				
		Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións		4	0	4
Presentacións/exposicións		4	0	4

Traballos de aula	8	0	8
Prácticas autónomas a través de TIC	0	16	16
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	98	98
Sesión maxistral	16	0	16
Probas de tipo test	0	2	2
Estudo de casos/análise de situacións	0	2	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Estudo de diferentes formas de organización de proxectos
Presentacións/exposicións	Presentación de traballos dos alumnos e de metodoloxías de xestión
Traballos de aula	Traballo en grupos
Prácticas autónomas a través de TIC	Exercicios a través da plataforma FAITIC
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Estudo de documentación e metodoloxías
Sesión maxistral	Explicación do profesor

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	A disposición dos alumnos, a través dos foros de debate da plataforma FAITIC e do e-mail.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas autónomas a través de TIC	Exercicios a través da plataforma FAITIC	25	
Probas de tipo test	A través da plataforma	50	
Estudo de casos/análise de situacións	A través da plataforma	25	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Na segunda convocatoria o alumnado deberá emendar, completar ou modificar os exercicios e/ou problemas propostos na primeira ou realizar outros novos.

Bibliografía. Fontes de información

http://cordis.europa.eu/home_es.html,
<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/page/home>,
<https://www.iprhelppdesk.eu/home>,
<http://www.oepm.es/es/index.html>,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas en Empresas y /o Instituciones				
Materia	Prácticas en Empresas y /o Instituciones			
Código	V03M114V01214			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias y Cooperación Territorial			
Descriptores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castellano Gallego Inglés			
Departamento	Organización de empresas y marketing Sociología, ciencia política y de la administración y filosofía			
Coordinador/a	Cordal Rodríguez, Constantino			
Profesorado	Caballero Fernández, Gloria Cordal Rodríguez, Constantino			
Correo-e	tinocordal@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Un Máster profesionalizante necesita ofertar a su alumnado la posibilidad de conocer la realidad laboral de los perfiles profesionales que procura. En este sentido, esta materia viene a cubrir este importantísimo hueco mediante la inmersión en el trabajo cotidiano de instituciones y empresas relacionadas con la elaboración y gestión de programas comunitarios.			

Competencias

Código	
A1	Poseer y comprender conocimientos que aporten una base u oportunidad de ser originales en el desarrollo y/o aplicación de ideas, a menudo en un contexto de investigación.
A2	Que los estudiantes sepan aplicar los conocimientos adquiridos y su capacidad de resolución de problemas en entornos nuevos o poco conocidos dentro de contextos más amplios (o multidisciplinares) relacionados con su área de estudio.
A3	Que los estudiantes sean capaces de integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios a partir de una información que, siendo incompleta o limitada, incluya reflexiones sobre las responsabilidades sociales y éticas vinculadas a la aplicación de sus conocimientos y juicios.
A4	Que los estudiantes sepan comunicar sus conclusiones, y los conocimientos y razones últimas que las sustentan, a públicos especializados y no especializados de un modo claro y sin ambigüedades.
A5	Que los estudiantes posean las habilidades de aprendizaje que les permitan continuar estudiando de un modo que habrá de ser en gran medida autodirigido o autónomo.
B1	Haber adquirido conocimientos avanzados y demostrado, en un contexto de investigación científica y tecnológica o altamente especializado, una comprensión detallada y fundamentada de los aspectos teóricos y prácticos y de la metodología de trabajo en uno o más campos de estudio
B2	Saber aplicar e integrar sus conocimientos, la comprensión de estos, su fundamentación científica y sus capacidades de resolución de problemas en entornos nuevos y definidos de forma imprecisa, incluyendo contextos de carácter multidisciplinar tanto investigadores como profesionales altamente especializados.
B3	Ser capaces de predecir y controlar la evolución de situaciones complejas mediante el desarrollo de nuevas e innovadoras metodologías de trabajo adaptadas al ámbito científico/investigador, tecnológico o profesional concreto, en general multidisciplinar, en el que se desarrolle su actividad.
B4	Ser capaces de asumir la responsabilidad de su propio desarrollo profesional y de su especialización en uno o más campos de estudio.

Resultados de aprendizaje

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Tener capacidad para conocer el funcionamiento de las empresas/instituciones que trabajan en el marco de las políticas comunitarias y de la cooperación territorial.	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B2 B3 B4
Saber situar en un marco real los contenidos adquiridos durante el máster.	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B2 B3 B4
Tener capacidad para completar los conocimientos, habilidades y destrezas adquiridas en el máster, con aquellas otras que, por su naturaleza y características, requieren medios y estructuras de trabajo que sólo se dan en los contextos de la realidad laboral.	A1 A2 B1 B2
Saber resolver problemas relacionados con el desarrollo de la Eurorregión Galicia-Norte de Portugal y con la elaboración de candidaturas concretas.	A1 A2 A3 A4 A5 B1 B2 B3 B4

Contenidos

Tema

PRACTICA EN UNA EMPRESA O INSTITUCIÓN CON EXPERIENCIA EN PROGRAMAS COMUNITARIOS PRACTICA EN UNA EMPRESA O INSTITUCIÓN CON EXPERIENCIA EN PROGRAMAS COMUNITARIOS

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas externas	125	0	125
Informes/memorias de prácticas externas o prácticum	0	25	25

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Prácticas externas	Tutorías con el responsable de la empresa/institución, que supervisan el trabajo del alumno, le dan apoyo necesario y orientación para su integración en la realidad laboral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas externas	Durante el desarrollo de las prácticas tanto el tutor de la institución como la tutora académica atenderán personalmente las dudas de los alumnos

Evaluación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas externas	Informe de evaluación de los tutores en los que se valorará el grado de implicación y la participación en las prácticas por parte de alumno	60%	
Informes/memorias de prácticas externas o prácticum	Memoria realizada por el alumno en el que se describe las actividades realizadas en las prácticas	40%	

Outros comentarios sobre a Avaliación

En la segunda convocatoria el alumado deberá completar los aspectos de la evaluación no elaborados en la primera.

Fuentes de información

http://europa.eu/index_es.htm,

http://cordis.europa.eu/home_es.html,

<http://www.poctep.eu/index0.htm>,

http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy/index_es.htm,

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Traballo Fin de Máster				
Materia	Traballo Fin de Máster			
Código	V03M114V01215			
Titulación	Máster Universitario en Políticas Comunitarias e Cooperación Territorial			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Dpto. Externo Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Cordal Rodríguez, Constantino			
Profesorado	Cordal Rodríguez, Constantino Garea Oya, Eva			
Correo-e	tinocordal@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia debe condensar boa parte dos aproveitamentos en coñecementos, destrezas e habilidades adquiridos polo alumnado ao longo do Máster. É, sen dúbida, a materia de aprendizaxe máis autónoma de todo o programa			

Competencias

Código	
C1	Saber afondar na realidade social, económica, administrativa e cultural da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal
C2	Saber elaborar e xestionar candidaturas a programas comunitarios
C4	Ser capaces de establecer estratexias acumulativas que permitan aproveitar os programas comunitarios como impulso para o desenvolvemento sostible do territorio, no marco dos respectivos Programas Operativos.
C6	Ser capaces de analizar e interpretar as políticas comunitarias sectoriais.
D1	Saber valorar a importancia de fomentar a igualdade entre homes e mulleres en todos os ámbitos.
D2	Ter capacidade para traballar polos valores democráticos e polos valores da paz
D3	Ser capaces de apostar pola cooperación e polo diálogo intercultural entre os pobos.
D4	Saber valorar a importancia da solidariedade e da cohesión social e territorial como fonte de progreso e desenvolvemento.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Ter capacidade para procesar información relevante en contextos multidisciplinares	C1 C2 C6 D1 D2
Saber comunicar información en contextos multidisciplinares a públicos expertos e non expertos	C2 D3 D4
Ter capacidade para a resolución de problemas	C2 D1 D3 D4
Saber elaborar unha candidatura para proxectos comunitarios	C2 C4 D4

Contidos

Tema	
1. Elaboración dunha candidatura para proxectos comunitarios dentro dun programa de cooperación territorial ou de I+D	Elaboración dunha candidatura para proxectos comunitarios dentro dun programa de cooperación territorial ou de I+D

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas autónomas a través de TIC	22	50	72
Sesión maxistral	6	0	6
Traballos e proxectos	2	70	72

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Prácticas autónomas a través de TIC	Aplicación a nivel práctico da teoría do programa nun contexto determinado. Exercicios prácticos de autoavaliación a través das TIC.
Sesión maxistral	Exposición dos contidos da materia

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Prácticas autónomas a través de TIC	O alumnado recibirá resposta as dúbidas e comentarios que lle vaian xurdindo ao longo da elaboración do traballo fin de carreira, así como o placet para a súa defensa
Probas	Descrición
Traballos e proxectos	O alumnado recibirá resposta as dúbidas e comentarios que lle vaian xurdindo ao longo da elaboración do traballo fin de carreira, así como o placet para a súa defensa

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballos e proxectos	O alumnado presentará, diante dun tribunal de tres membros, unha candidatura a un programa comunitario de cooperación territorial ou de I+D	100	

Outros comentarios sobre a Avaliación	
Na segunda convocatoria o alumnado presentará, diante dun tribunal de tres membros, unha candidatura a un programa comunitario de cooperación territorial ou de I+D	

Bibliografía. Fontes de información	
www.coop-atlantico.com ,	
http://www.interreg4c.net/ ,	
http://www.interreg-sudoe.eu/ESP ,	
http://www.poctep.eu/index0.htm ,	
http://cordis.europa.eu/home_es.html ,	
http://europa.eu/index_es.htm ,	

Recomendacións
